

N:o 165.

Af herr **J. Bromée** m. fl., i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Under den 6 i denna månad inkom till Riksdagen Kongl. Maj:ts nådiga proposition, n:o 29, med förslag till ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, daterad den 26 sistlidne februari.

Om än de, som minnas och vilja minnas de »urtima löften», på hvilkas uppfyllelse man nu i nära fem år med förhoppning väntat, äro villiga medgifva, att några af de principer, som innehöllos i dessa löften, finnas framställda uti ifrågavarande kongl. proposition, så måste å andra sidan medgifvas, att de viktigaste, de som lofvade, att den direkta beskattningen och den största bärkraften skulle anlitas för bärande af den del af de nya och tunga försvarsbördorna, som kräfver pekuniär uppoffring, helt och hållet uteblifvit i det nu framlagda kongl. förslaget. Om det var med bekymmer och oro, som man motsåg de svåra bördor och kostnader, det urtima beslutet kräfde, så är det med lika stort bekymmer man nu ser sig sviken på löftenas uppfyllelse.

Redan långt före 1892 hade röster höjts inom Riksdagen — i synnerhet inom dess Andra Kammare — i motioner och uttalanden för en rättvisare beskattning, särskildt af den verkliga förmögenheten och den större inkomsten, hvilka hittills nästan aldrig, åtminstone sällan, kunnat träffas med det skattesystem, som användts, och den bevillningsförordning, som varit gällande. Särskildt gjorde sig klagomålen på detta område hörda i fråga om bevillningens påförande för inkomst af skogsrörelse, den gren af landets näringar, som en längre tid tillförene gifvit och ännu torde gifva sina idkare den

Bih. till Riksd. Prot. 1897. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 54 Häft. (N:is 165—167.) 1

största inkomsten. Det var dels därför, att hvarken stat eller kommun erhöi, hvad den rättvisligen borde tillkomma, och dels därför att de flesta kommuner, inom hvilka denna storartade handtering bedrefs, icke fingo ett enda öre i skatt från densamma, som dessa klagande röster höjdes. Det var också med anledning deraf, som Andra Kammaren vid 1890 års riksdag med 122 röster mot 68 biföll en motion om ändring i 8 och 12 §§ af bevillningsförrordningen, i syfte att *skogsafverkning eller försäljning af skog skall beskattas för inkomst, der skogen är belägen*.

Såväl förut som vid detta besluts fattande påvisades tydligt, huru svårt, för att icke säga omöjligt, det varit enligt gällande föreskrifter att rättvist uppskatta en skogs- och sågverksegares inkomst af sin rörelse, då beskattningen skedde endast, der trävarorna förädlades genom sågning. Det vore icke att vänta, att någon annan vinst uppgåfves än den, som erhöi genom försäljningen, hvadan den vinst, som fölle på sjelfva skogsafverkningen — hvilken i allmänhet vore den största — helt och hållet blefve obeskattad för den, som å annan ort drefve sågverksrörelsen. Deremot finge den, som köpte skog inom sin boningsort, och beredde sig vinst derpå, vare sig genom att åter försälja samma skog oafverkad eller genom att afverka densamma och försälja virket, erlægga bevillning till staten och skatt till kommunen för vinsten å sjelfva skogen eller afverkningen inom den ort, der skogen vore belägen. Det vore sålunda blott sågverksbolagen eller enskilde trävaruhandlare, hvilka bo å annan ort, än der den skog är belägen, på hvilken de förtjenat penningar, som fått den förmånen att slippa skatt för förtjensten å sjelfva skogsafverkningen.

Med anledning af de många anmärkningarna mot en sådan beskattning och med anledning af ofvannämnda beslut i Andra Kammaren tillsatte Kongl. Maj:t den 24 oktober 1890 en komité för afgifvande af förslag i särskildt de nu angifna delarna af bevillningsförrordningen (den så kallade skogskomitén). Denna komité afgaf sitt förslag den 1 maj 1891. I 8 och 12 §§ föreslår komitén, att »idkare af skogsrörelse skall taxeras för inkomst deraf, der skogsområdet är beläget».

Kongl. Maj:t tillsatte derefter en ny komité, som afgaf sitt utlåtande den 2 november 1894, och denna komité har ännu tydligare hemställt, att inkomst genom afverkning af skog för annat ändamål än husbehof, samt afkastning af fastighet, som i öfrigt vinnes genom fastighetens användning för annat ändamål än jordbruk, underkastas bevillning, och följaktligen jemväl kommunala utskylder, på samma sätt som inkomst af näring eller »annan inkomst af varaktig eller tillfällig natur». (Se 10 § mom. b, och 14 § i

förslaget). Komitén föreslår således, att bevillningen och skatten å skogsrörelsen skall delas i två delar, den ena å sjelfva skogsrörelsen i de respektive socknar, der den bedrifves, och den andra å förädlingsrörelsen af trävarorna i den ort, der denna bedrifves.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i rikets samtliga län hafva härefter blifvit hörda öfver sistnämnda komités betänkande, och hvad särskildt beträffar Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i de norrländska länen utlåtande, hafva alla lemnat utan anmärkning komiterades förslag rörande beskattning af skogsrörelsen. Särskildt torde vi få anföra, hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtland derom yttrat: »Förslaget innehåller dessutom ett nytt stadgande om taxering af inkomst, som härleder sig af skogsförsäljning och virkesfångst från egen eller annans mark, hvilket synes Konungens befallningshafvande välbetänt». Efter det Riksdagens Andra Kammare, enligt hvad här ofvan påvisats, med betydande majoritet uttalat sig för en rättvisare beskattning af skogsrörelsen och de af Kongl. Maj:t sedermera tillsatta komitéer i sina betänkanden afgifvit förslag i samma rigtning, hvilka förslag — åtminstone det senare — gillats af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i de län, hvarest den egentliga skogsrörelsen bedrifves, kan det synas egendomligt, att Kongl. Maj:t i sin proposition till innevarande Riksdag »med förslag till ny förordning angående bevillning af fast egendom samt inkomst» helt och hållet uraktlåtit att lemna förslag till ändring i dessa delar af bevillningsförordningen. Så som skogsrörelsen nu är beskattad, blifva icke blott, såsom förut nämnts, stat och kommuner derpå lidande, utan, hvad ännu värre är, de kommuner, som lemna största inkomsten till skogsrörelsens idkare, och sålunda borde göra det jemväl till staten, få ingenting annat deraf än utslitna eller lemlästade arbetare att underhålla jemte deras familjer; de få intet till underhåll för fattigvård eller skolgång för de barn, som tillhöra dessa skogsarbetare, hvilka i vida högre grad taga kommunens hjälp i anspråk än andra dess fattiga. Då för andra beskattningsföremål kommunalskatt erlägges inom den kommun, der föremålet finnes eller rörelsen bedrifves, så kan det icke vara billigt och rättvist att än ytterligare fortgå på den vägen, att kommun, inom hvilken skogsrörelse bedrifves, skall fortfarande beröfvas den inkomst, som den rättmätigt borde få, synnerligast då den helt säkert får vidkännas alla förluster och obehag, som rörelsen medför. Af motståndarne till en reform i antydda syftning har det sagts, att det blir omöjligt för vederbörande taxeringsmyndigheter att rättvist taxera skogsrörelsen i de orter, der den bedrifves. På denna invändning är svaret lätt. Det har varit lika svårt och i de allra flesta fall svårare att rättvist

taxera skogsrörelsen i de orter, der försågningen eller förädlingen af produkterna skett, emedan taxeringsmyndigheterna der icke haft den ringaste kännedom om huru mycket trä handelsbolagen eller trähandlandena förtjenat på de skogar, som köpts långt uppe i landet; och det förefaller ej troligt, att bolaget eller handlanden omtalat för taxeringsmyndigheterna, om han köpt en skogstrakt för t. ex. 10,000 kronor, från hvilken han i netto på sjelfva afverkningen och efter de pris å virket, som varit gällande på närmaste vattendrag, haft 100,000 kronor. Dessutom lär den af motståndarne befarade svårigheten för taxeringsmyndigheterna alldeles försvinna, i fall det kongl. förslaget om sjelfdeklaration varder antaget. Genom detta stadgande blifva ju trävaruhandlandena likasom andra skattskyldige, hvilka hafva fastighetsvärde eller inkomst öfver ett bestämt minimibelopp, skyldige att uppgifva sina inkomster inom hvarje taxeringsdistrikt. Det blir heller ingen svårighet för träbolagen och andra trähandlande, emedan de i sin bokföring hafva särskildt konto för hvarje särskild skogstrakt för att se, huru och när hvarje skogsköp med omkostnader blir betaldt, och detta utan afseende på försågning, förädling och försäljning, för hvilka delar af rörelsen särskilda räkenskaper föras vid förädlingsorten.

Med stöd af hvad vi sålunda anfört få vi vördsamt föreslå:

att, i händelse Kongl. Maj:ts förslag till ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst af Riksdagen antages, i den nya bevillningsförordningen varder infördt stadgande derom,

att bevillning påföres försäljning af skog eller skogseffekter från egen eller annans mark, virkesfångst från egen eller annans mark för annat ändamål än husbehof äfvensom virkesfångst från skogsområde, som blifvit af staten upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag, samt

att för inkomst af fast egendom skattskyldig taxeras i den kommun, inom hvars område egendomen är belägen och för inkomst, hvarom här ofvan förmäls, der skogsområdet är beläget.

Bevillningsutskottet, till hvilket vi anhålla, att denna motion varder remitterad, torde uppsätta och formulera, samt på lämpliga ställen i den

nya bevilningsförrordningen införa de paragrafer, som äro behöfliga och blifva en följd af bifall till vårt här ofvan gjorda förslag.

Stockholm den 10 mars 1897.

J. Bromée.

Oswald Emthén.

P. Norberg.

E. Eriksson.

Joh. Er. Nordin.

O. Walter.

J. Nordin.

A. W. Styrlander.

N:o 166.

Af herr **O. H. Ström**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition
angående jernvägsanläggningar för statens räkning.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition, n:o 46, till Riksdagen, angående jernvägsanläggningar för statens räkning, föreslås bland annat beviljande af 4,371,000 kronor, fördelade på fyra år, för anläggning af en 78,600 km. lång jernväg från Boden till Ytter-Morjärf.

Då det emellertid icke blott för öfre Norrbotten utan för hela landet är af största vikt, att jernvägens byggande bedrifves med större skyndsamhet, än som i Kongl. Maj:ts proposition föreslås, så att icke dess fortsättande till riksgränsen, som ju är slutliga målet, oskäligt fördröjes, anser jag det vara fördelaktigare, att byggnadskostnaden fördelas på två i stället för fyra år. Härigenom skulle jernvägen till Ytter-Morjärf blifva färdig år 1899, och fortsättningen derifrån till riksgränsen, under förutsättning af lika stort